

Trnavský samosprávny kraj *Záhorská knižnica Senica*

Mirko NEŠPOR

Mirko Nešpor sa narodil 28.9.1924 v Skalici. Neskôr sa spolu s rodičmi presťahoval do Holíča. Základnú školu navštevoval v rokoch 1931-35 v Holíči, v rokoch 1936-43 študoval na gymnáziu v Skalici. Napriek tomu, že vynikal v matematike a fyzike, s pokračovaním štúdia na vysokej škole z finančných dôvodov váhal. V roku 1943-1944 začal študovať na Vysokej škole technickej v Bratislave. Už v tej dobe bol presvedčený antifašista.

Do ilegálnej činnosti sa zapojil v lete 1944. Po skončení 1. ročníka odišiel na prázdninovú prax na stavbu priehrady v Ústí nad Oravou. Tam sa spolu s Ľubomírom Linhartom podieľal na organizovaní a zakladaní národných výborov v obciach na Orave. Spolupracoval s predstaviteľmi KSS na Orave, s občianskou odbojovou skupinou P. Lettricha v Dolnom Kubíne. Politickú i organizačnú aktivitu vystupňoval po začatí SNP, v dňoch 8.-13.9.1944 sa zúčastnil obranných bojov pri Krivej, bol príslušníkom partizánskeho oddielu Tichonov, ktorý operoval v priestore Lučivná-Zázrivá a neskôr prešiel na povstalecké územie do Brezna. Z poverenia vedúcich predstaviteľov KSS a SNP prevzal po Ľ. Linhartovi vedenie ilegálnej politickej práce na Orave, pri plnení úloh 2-krát prešiel cez povstalecký front do Banskej Bystrice. Po príchode do Banskej Bystrice bol poverený odovzdávať politické inštrukcie ilegálnemu hnutiu na Orave, tam sa tiež niekoľkokrát zapojil so zbraňou v ruke do ozbrojeného boja. Svoje postrehy z obsadeného územia, protifašistického hnutia na Orave a partizánskych bojov odovzdával redakcii povstaleckých novín *Pravda*. Koncom októbra 1944 pri prechode SNP do hôr sa vracal s oddielmi Tichonov a Vpred na Oravu, kde vážne ochorel a na odporúčanie velenia jednotky sa vrátil do rodiska, kde žil v ilegalite. Pred zatknutím sa rozhodol ujsť do Bratislavy, v dňoch 10.11.- 9.12.1944 žil u brata Vladislava vo vysokoškolskom internáte Lafranconi v Bratislave. Dňa 13.12.1944 ho na železničnej stanici v Skalici zatkli príslušníci Hlinkovej gardy. Tam sa podrobil krutému dvojdňovému výsluchu. Dňa 16. 12.1944 ho previezli na ústredie štátnej bezpečnosti do Bratislavy na Vlčkovej ulici 35, kde bol vyšetrovaný a mučený. Mirko Nešpor bol popravený v pivničnej cele. Pochovaný je v Bratislave na cintoríne v Slávičom údolí.

V Bratislave bola v minulosti po ňom pomenovaná ulica a vysokoškolský internát, v Holíči mu bol odhalený pomník. V súčasnosti je po ňom pomenovaná ulica v Prešove, Košiciach, Michalovciach, Šaštíne-Strážoch aj v Liptovskom Mikuláši.

In memoriam bol vyznamenaný Radom SNP I. triedy. Roku 1946 mu udelili titul Ing.

Bibliografický leták vydáva Záhorská knižnica pri príležitosti 90. výročia narodenia a 70. výročia úmrtia Mirka Nešpora – antifašistu a účastníka Slovenského národného povstania. Pri tvorbe záznamov sme čerpali z celoslovenskej databázy kníh a článkov, spracovaných v systéme Virtua.

Bibliografická časť

Literatúra o živote Mirka Nešpora

Knihy

Encyklopédia Slovenska : IV. Zväzok N-O
Bratislava : Veda, 1980

Ilustrovaný encyklopedický slovník : 2. Díl J-Pri
Praha : Academia , 1981

Knotek, Ivan
Záhorie: Kraj medzi Karpatmi a Moravou alebo Malá encyklopédia Záhoria
S.I. : ProMédia, 2006

Malá encyklopédia Slovenska : A-Ž
Bratislava : Veda, 1987

Malá slovenská encyklopédia AŽ
Bratislava, Encyklopedický ústav SAV, 1993

Masaryková, Marta
Svedectvo o živote : Spomienky na Mirka Nešpora
Bratislava: Smena, 1974

Masaryková, Marta
Svedectvo o nedožitej mladosti : Spomienky na Mirka Nešpora
Bratislava : Smena, 1984

Slovenský biografický slovník : T-Ž
Martin : Matica slovenská, 1994

Štilicha, Peter
Pocta
Bratislava : Smena, 1974

Články

Ďuriš, Jozef
Neohrozené srdce bojovníka : K nedožitém 55. narodeninám Mirka Nešpora
Pravda. – Roč. 60, č. 229 (28.9.1979), s. 2

Hagarová, Tatiana
Hrdinstvo pre život
Ľud. – Roč. 37, č. 230 (28.9.1984), s. 80

Hrnko, Anton

Život za vernosť ideálom : K nedožitej šesťdesiatke Mirka Nešpora
Práca. – Roč. 39, č. 225 (22.9.1984), s. 7

Kamenec, Ivan

Mladý hrdina : Na 55. výročie narodenia M. Nešpora
Práca. – Roč. 34, č. 224 (22.9.1979), s. 7

Karaba, E.

Mirko Nešpor

Bojovník. – Roč. 34, č. 50 (1989), s. 4

Kněžek, Libor

Svedectvo o naplnených životoch

Romboid. – Roč. 19, č. 8 (1984), s. 81

Masaryková, Marta

Mirko Nešpor na Orave

Príroda a spoločnosť. – Roč. 33, č. 18 (1984), s. 44-48

Masaryková, Marta

Môj najstarší syn

Slovensko. – Roč. 8, č. 11 (1984), s. 6-7

Masaryková, Marta

Prvé dotyky s Oravou : Svedectvo o nedožitej mladosti

Nové slovo. – Roč. 26, č.16 (1984), s. 24

Masaryková, Marta

Svedectvo o smrti

Historická revue. – Roč. XV, č. 9 (2004), s. 10-11

Mirko Nešpor

Osvetová práca. – Roč. 39, č. 18-19 (1989), s. 96

Osobnosti mesta Holíč

Holíčan. – Roč. 32, č. 14 (2009), s. 8

Peráčková, E.

Symbol obetí fašizmu : Pripomínáme si 60. výročie narodenia M. Nešpora

Ľud. – Roč. 37, č. 230 (28.9.1984), s. 3

Prečo sa vaša ulica volá Nešporova

Košický Korzár. – Roč. X, č. 206 (7.9.2007), s. 2

Valentíková, Viera

Mirko Nešpor

Smer. – Roč. 31, č. 202 (28.8.1979), s. 3

Valentíková, Viera
Slávne postavy SNP
Bojovník. – Roč. 24, č. 40-41 (6.10.1979), s.12

Personálne bibliografie

Kondrková Anna
Mirko Nešpor : (Výberová personálna bibliografia)
Senica : Okresná knižnica, 1989

Vojtko, Peter
Mirko Nešpor : bibliografia k 30. Výročiu SNP
Košice : Krajská knižnica, 1974

Názov: Mirko Nešpor – bibliografický leták
Zostavila: Alena Švecová
Zodp. red. : Mgr. Katarína Soukupová
Rok vydania: 2014
Vydala: Záhorská knižnica, Senica